EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

22 jaanuar 2009 *

Kohtuasjas C-473/07,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Conseil d'État' (Prantsusmaa) 7. mai 2007. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. oktoobril 2007, menetluses

Association nationale pour la protection des eaux et rivières-TOS,

ühing OABA

versus

Ministère de l'Écologie, du Développement et de l'Aménagement durables,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

menetluses osales:

ühing France Nature Environnement,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud K. Schiemann, J. Makarczyk, P. Kūris (ettekandja) ja C. Toader,

kohtujurist: P. Mengozzi,
kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 18. septembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Association nationale pour la protection des eaux et rivières-TOS, esindaja: ühingu asepresident P. Jeanson,

– ühing France Nature Environnement, esindaja: ühingu asepresident R. Léost,

– Prantsusmaa valitsus, esindajad: G. de Bergues ja A.-L. During,

– Kreeka valitsus, esindajad: V. Kontolaimos ja S. Papaioannou,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: A. Alcover San Pedro ja J.-B. Laignelot,

olles 6. novembri 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiivi 96/61/EÜ saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta (EÜT L 257, lk 26; ELT eriväljaanne 15/03, lk 80), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu

29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, lk 1; edaspidi direktiiv 96/61), I lisa alajaotise 6.6 punkti a.

2 Selle taotluse on esitanud Conseil d'État seoses võimu kuritarvitamise kaebusega, mille Association nationale pour la protection des eaux et rivières-TOS ja ühing OABA esitasid 10. augusti 2005. aasta dekreedi nr 2005-989 peale, millega muudetakse klassifitseeritud käitiste loetelu (*Journal officiel de la République Française*, edaspidi „*JORF*", 13.8.2005, 52. akt).

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiivi 96/61 artiklis 1 on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on saavutada I lisas loetletud tööstuslikest tegevusaladest tuleneva saastuse kompleksne vältimine ja kontroll. Selles sätestatakse meetmed, mille eesmärk on vältida, või kui see ei ole võimalik, vähendada eespool nimetatud tegevusest tulenevat väljutamist õhku, vette ja pinnasesse, sealhulgas jäätmetega seotud meetmed, et saavutada keskkonna kui terviku kaitse kõrge tase, ilma et see piiraks [nõukogu 27. juuni 1985. aasta] direktiivi 85/337/EMÜ [teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 175, lk 40; ELT eriväljaanne 15/01, lk 248)] ja muude asjakohaste ühenduse sätete kohaldamist."

4 Direktiivi 96/61 artiklis 2 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

3) *käitis* – paikne tehniline üksus, kus tegeldakse ühe või mitme I lisas loetletud tegevusega […]

4) *olemasolev käitis* – töötav käitis, enne käesoleva direktiivi jõustumist kehtivate õigusaktide kohaselt kasutusloa saanud käitis või käitis, mille kohta pädeva asutuse arvates tuleb esitada täieliku kasutusloa taotlus, tingimusel et käitis käivitatakse hiljemalt ühe aasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumisest;

[…]

9) *luba* – kirjalik otsus (või mitu sellist otsust) tervikuna või selle osa, millega antakse luba käitist täielikult või osaliselt käitada teatavatel tingimustel, mis tagavad käitise vastavuse kõikidele käesoleva direktiivi nõuetele. […]

[…]”.

5 Direktiivi 96/61 artiklis 4 on ette nähtud:

„Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, millega tagatakse, et mitte ühtki uut käitist ei käitata ilma käesoleva direktiivi kohase loata […]”.

6 Direktiivi 96/61 artiklis 9 pealkirjaga „Loa tingimused” on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et loas on märgitud kõik artiklites 3 ja 10 ettenähtud nõuete täitmiseks vajalikud meetmed, et saavutada õhu, vee ja pinnase kaitsmisega keskkonna kui terviku kaitse kõrge tase.

2. Uute käitiste või oluliste muutuste puhul, kui kohaldatakse direktiivi 85/337/EMÜ artiklit 4, võetakse loa väljaandmisel arvesse kogu selle direktiivi artiklite 5–7 alusel saadud teave või järeldused.

3. Loas tuleb esitada saasteainete heite piirväärtused, eelkõige nende ainete, mis on loetletud III lisas, mida asjaomane käitis tõenäoliselt väljutab suurtes kogustes, võttes arvesse nende laadi ja nende võimet saastust ühest keskkonna osast teise (vesi, õhk ja pinnas) kanda. Vajaduse korral märgitakse loas ka asjakohased nõuded, millega tagatakse pinnase ja põhjavee kaitse, ning meetmed, mis on seotud käitises tekkivate

jäätmete hooldusega. Vajaduse korral võib piirväärtusi täiendada või need asendada võrdväärsete parameetritega või tehniliste meetmetega.

I lisa alajaotises 6.6. nimetatud käitiste osas võetakse käesoleva lõike kohaselt ettenähtud piirväärtuste puhul arvesse praktilisi kaalutlusi, mis nende käitiseliikide puhul on asjakohased.

[…]

4. Ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, peavad lõikes 3 nimetatud heite piirväärtused, parameetrid või võrdväärsed tehnilised meetmed põhinema parimal võimalikul tehnikal, ilma et oleks kohustus kasutada üht või teist konkreetset tehnikat või tehnoloogiat, ja arvestada tuleks asjaomase käitise tehnilisi omadusi, geograafilist asukohta ja kohalikke keskkonnatingimusi. Kõikidel juhtudel nähakse loa tingimustes ette sätted kaug- ja piiriülese saastuse vähendamiseks ja keskkonna kui terviku kaitse kõrge taseme tagamiseks.

[…]”.

7 Direktiivi 96/61 artikli 16 lõikes 2 on sätestatud:

„Komisjon korraldab liikmesriikide ja asjaomaste tööstusharude vahelise teabevahetuse, mis hõlmab parimat võimalikku tehnikat, sellega seotud järelevalvet ja tehnika arengut. Komisjon avaldab iga kolme aasta järel teabevahetuse tulemused.”

8 Direktiivi 96/61 I lisas on kindlaks määratud direktiivi artiklis 1 nimetatud tööstuslike tegevusalade liigid. I lisa sissejuhatuse punktis 2 on ette nähtud:

„Allpool esitatud künnisväärtused on üldjuhul tootmisvõimsuse või toodangu väärtused. […]”

9 Direktiivi 96/61 artiklis 1 viidatud tööstuslike tegevusalade liikidena on I lisa alajaotise 6.6 punktis a toodud ka „[kodulindude […] intensiivkasvatusega tegelevad käitised], kus on üle […] 40 000 kodulinnukoha.” [täpsustatud tõlge]

10 Direktiivi 96/61 III lisas pealkirjaga „Peamiste saasteainete soovitusloend, mida tuleb arvesse võtta, kui need on heite piirväärtuse arvestamisel asjakohased” on loetletud erinevad õhu ja vee saasteained. Selles on õhu puhul välja toodud eelkõige lämmastikoksiidid ja muud lämmastikuühendid ning metallid ja nende ühendid. Vee puhul on kõnealuses lisas välja toodud eelkõige fosfororgaanilised ühendid, metallid ja nende ühendid ning eutrofeerumist soodustavad ained (eelkõige nitraadid ja fosfaadid).

Siseriiklik õigus

11 Dekreedi nr 2005-989, millega muudetakse klassifitseeritud käitiste loetelu, I lisa sisaldab järgmist rubriiki:

NUMBER	RUBRIIGI PEALKIRI	L.D.S. ([1])	R ([2])
[…]			

2111	Kodulinnud, jahilinnud (kasvatus, müük jne), välja arvatud teistes rubriikides nimetatud eritegevus:
	
	1. Üle 30 000 arvestusliku loomühiku …….....
	
	5 000 – 30 000 arvestuslikku loomühikut ……
	
	Märkus – kodulinde ja jahilinde arvestatakse järgmiste koefitsientide põhjal arvestuslike loomühikutena:
	
	vutt = 0,125;
	tuvi, nurmkana = 0,25;
	kukepoeg = 0,75;
	väike kana = 0,85;
	kana, tavaline kanapoeg, vabalt peetav kana, mahepõllunduslikult kasvatatud kana, noorkana, munakana, aretuskana, faasan, pärlkana ja sinikaelpart = 1;
	suur kana = 1,15;
	küpsetamiseks ette nähtud pardid, nuumpardid, aretuspardid = 2; väike kalkun = 2,20;
	keskmise suurusega kalkun, aretuskalkun, hani = 3; suur kalkun = 3,50;
	rasvunud nuumveelind = 7;
		L
		
		D
			3

[…]			

([1]) L: luba, D: deklaratsioon, S: servituut avalikes huvides
([2]) Märgistusala kilomeetrites

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

12 Association nationale pour la protection des eaux et rivières-TOS ja ühing OABA väidavad Conseil d'État's (kõrgeim halduskohus) oma hagi toetuseks, mille nad esitasid dekreedi nr 2005-989 tühistamiseks osaliselt või tervikuna, et selle dekreediga on rikutud direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punkti a. Nimelt on dekreedi klassifitseeritud käitiste loetelu rubriigis 2111 kehtestatud 30 000 arvestusliku loomühiku künnis, mida ei või kodu- või jahilinnukasvatusettevõttes ületada ilma selleks eelnevalt luba saamata, määrates arvutuskoefitsiendiks 0,125 vuttide puhul ning 0,25 nurmkanade ja tuvide puhul. Kui neid koefitsiente kohaldada, siis ei ulatuks 40 000 vuti, nurmkana või tuvi kasvatus selle 30 000 arvestusliku loomühiku künniseni ning sellega võiks tegeleda deklaratsioonikorra alusel.

13 Conseil d'État märgib oma otsuse põhjendustes, et direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punkti a alusel:

– kodulindude intensiivkasvatusega tegelevate käitiste jaoks, kus on üle 40 000 koha, tuleb kehtestada loakord.

– selles direktiivis ei ole määratletud neid liike, mida tuleb pidada „kodulindudeks" kõnealuse lisa tähenduses, samas kui teiste õigusnormide alusel kodulindude suhtes kohaldatavates direktiivides on nende kohaldamisalasse kuuluvad liigid sõnaselgelt nimetatud, kas jättes vutid, nurmkanad ja tuvid välja või arvates need sisse.

14 Seetõttu otsustas Conseil d'État kohtumenetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 96/61/EÜ I lisa alajaotise 6.6 punkti a, milles on sätestatud üle 40 000 kohaga käitised, mis tegelevad kodulindude intensiivkasvatusega, tuleb tõlgendada

– nii, et selle sätte reguleerimisalasse kuuluvad vutid, nurmkanad ja tuvid,

– ja kui vastus eelmisele küsimusele on jaatav, siis nii, et selle alusel lubatakse kohaldada korda, millest tulenevalt määratakse loomade arv ühe koha kohta kindlaks arvestusliku loomühiku süsteemi alusel vastavalt liigile, et arvestada lämmastiku kogust, mida erinevad liigid tegelikult tekitavad?"

Eelotsuse küsimus

15 Kõigepealt tuleb märkida, et direktiivi 96/61 ja selle I lisa alajaotise 6.6 punkti a sätetest ilmneb, et kodulindude intensiivkasvatusega tegelevate käitiste jaoks, kus on üle 40 000 koha, kehtib eelneva loa kord.

16 Viidatud sätte kohaldamisala määravad kindlaks kolm kumulatiivset tegurit: kasvatus peab olema intensiivne, see peab olema kodulinnukasvatus ja asjaomastes käitistes peab olema vähemalt 40 000 kohta.

17 On kindel, et direktiivis 96/61 ei ole määratletud „intensiivkasvatuse", „kodulinnu" ega „koha" mõistet.

Küsimuse esimene osa

18 Oma küsimuse esimese osaga soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punktis a kasutatud mõiste „kodulind" hõlmab vutte, nurmkanasid ja tuvisid.

19 Esmalt väidab Prantsuse valitsus, et vuttide, nurmkanade ja tuvide puhul ei ole võimalik rakendada intensiivkasvatust. Järelikult ei saa direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punkti a nende kodulindude suhtes kohaldada.

20 Sellise arutluskäiguga ei saa nõustuda.

21 Nimelt ei ole Prantsuse valitsus esitanud ühtegi teaduslikku tõendit selle kohta, et nende kodulindude puhul ei ole intensiivkasvatus võimalik, ning üksnes asjaolu, et Prantsusmaa vuti- ja tuvikasvatusettevõtted hõlmavad keskmiselt 3000 isendit, ei tõenda seda, et ei võiks olemas olla 40 000 kohaga kodulinnukasvatust.

22 Lisaks sellele tuleb märkida, et mõne nimetatud linnuliigi intensiivkasvatus on Prantsuse õigusnormides ette nähtud, nagu ilmneb eelkõige 18. septembri 1985. aasta ministri määrusest, millega kehtestatakse võrdväärsuse koefitsiendid tootmisele, millel puudub side maaga (*JORF*, 8.10.1985, lk 11683), kus on põllumajandusettevõtjatele maata tootmise ettevõtte miinimumpindalaks määratud 200 000 elusalt müüdava vuti või 120 000 surnult müüdava vuti kasvatuseks vajalik ala.

23 Seoses mõistega „kodulind", mida ei ole direktiivis 96/61 konkreetselt määratletud, tuleb märkida, et see sõna tähistab tavamõistes kõiki linde, keda kasvatatakse nende munade või liha tõttu. Vutte, nurmkanasid ja tuvisid, mis kuuluvad linnuliikide hulka, saab kasvatada nende munade või liha tarbimise eesmärgil.

24 Toodud tõlgendus võib tugineda ka kõnealuse direktiivi üldisele ülesehitusele ja eesmärgile (vt analoogia alusel 24. oktoobri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-72/95: Kraaijeveld jt, EKL 1996, lk I-5403, punkt 38).

25 Sellega seoses tuleb märkida, et direktiivi 96/61 eesmärk, nagu see on määratletud direktiivi artiklis 1, on saavutada saastuse kompleksne vältimine ja kontroll, rakendades

meetmeid, mille eesmärk on vältida või vähendada I lisas loetletud tegevusest tulenevat väljutamist õhku, vette ja pinnasesse, et saavutada keskkonna kui terviku kaitse kõrge tase.

26 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 34 rõhutab, väljendub see kompleksne lähenemine selles, et koordineeritakse adekvaatselt loamenetlust ja tingimusi, mille alusel antakse luba tööstusettevõtetele, mis tõenäoliselt on olulised saastajad, võimaldades saavutada keskkonna kui terviku kaitse kõrgeima taseme, kusjuures need tingimused peavad kõikidel juhtudel hõlmama sätteid kaug- ja piiriülese saastuse vähendamiseks ja keskkonna kui terviku kaitse kõrge taseme tagamiseks.

27 Kuna direktiivi 96/61 eesmärk on määratletud laialt, siis ei saa leida, et selle I lisa alajaotise 6.6 punkti a on võimalik tõlgendada nii, et selle alla ei kuulu vutid, nurmkanad ja tuvid.

28 Prantsuse valitsuse poolt esile toodud asjaolu, et direktiivi 85/337 I lisa alajaotise 17 punktis a selle lisa redaktsioonis, mis tuleneb nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiivist 97/11/EÜ (EÜT L 73, lk 5), on viidatud kodulindude intensiivkasvatusega tegelevatele käitistele, milles on üle 85 000 kanapoja koha või üle 60 000 kana koha, ei saa samuti mõjutada seda, kuidas direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punkti a tuleb tõlgendada. Viimati nimetatud säte on erisäte, mis selle sõnastusest lähtuvalt käsitleb kodulinde laias tähenduses ning kehtestab teistsuguse künnise, kui viidatud alajaotise 17 punktis a sätestatu.

29 Lisaks sellele tuleb tagasi lükata Prantsuse valitsuse argument, mille kohaselt piirdub direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punkti a kohaldamisala munakanade, broilerite, kalkunite, partide ja pärlkanadega, sest sellist piiritlusviisi on kasutatud kodulindude ja

sigade intensiivkasvatuse parimat võimalikku tehnikat käsitlevas dokumendis, mida nimetatakse BREF-iks ja mille komisjon avaldas direktiivi 96/61 artikli 16 lõike 2 alusel 2003. aasta juulis (ELT C 170, lk 3).

30 Oluline on märkida, et esiteks on dokumendis BREF endas täpsustatud, et see, kuidas selles on sõna „kodulind" tõlgendatud, on eriomane sellele dokumendile, ja teiseks, et selline dokument ei ole kuidagi siduv ega tõlgenda direktiivi 96/61, vaid sellega antakse ülevaade tehniliste teadmiste olukorrast kasvatuse parima võimaliku tehnika alal.

31 Seetõttu ei tähenda asjaolu, et dokumendis BREF ei ole vutte, pärlkanu ega tuvisid käsitletud, mingil juhul seda, et direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punktis a toodud mõiste „kodulind" neid kolme linnuliiki ei hõlmaks.

32 Lõpuks tuleb tagasi lükata Prantsuse valitsuse tees, et komisjoni poolt 21. detsembril 2007 esitatud Euroopa parlamendi ja Nõukogu direktiivi tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (KOM(2007) 843 (lõplik)) ettepanek, mille eesmärk on üle vaadata ja ühte õigusakti kokku tuua mitu ühenduse akti, sealhulgas direktiiv 96/61, toetab selle direktiivi tähenduses mõiste „kodulind" kitsast tõlgendamist.

33 Nimelt ei saa direktiivi ettepanek, kuigi see piirdub kehtivate õigusaktide ümberkorraldamisega neid sisuliselt muutmata, olla kehtiva direktiivi tõlgendamise alus.

34 Toodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb eelotsuse küsimuse esimesele osale vastata, et direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punktis a sätestatud mõistet „kodulind" tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab vutte, nurmkanu ja tuvisid.

Eelotsuse küsimuse teine osa

35 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus ka teada, kas direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punktiga a on vastuolus see, kui liikmesriik kehtestab süsteemi, mida nimetatakse „arvestusliku loomühiku süsteemiks" ja mis seisneb selles, et kodulindude intensiivkasvatustele kehtestatakse eelneva loa taotlemise künnised, arvestades vastavalt liigile loomade arvu ühe koha kohta, et võtta arvesse erinevate kodulindude poolt tegelikkuses eritatavat lämmastikukogust.

36 Põhikohtuasjas kaebajateks olevad ühingud väidavad, et arvestusliku loomühiku süsteemi kasutamine ei ole keelatud, kui loa andmise künnis on väiksem või võrdne 40 000 kindlal ajahetkel käitises füüsiliselt olemasoleva kodulinnuga.

37 Prantsuse valitsus rõhutab, et Prantsuse õigusnormide kohaselt tuleb luba taotleda kodu- või jahilindude kasvatustele, mis hõlmavad üle 30 000 arvestusliku loomühiku, ja nendega on kehtestatud võrdluskoefitsiendid, milleks on 0,125 vuti ja 0,25 nurmkana ja tuvi puhul. Toodud koefitsiendid arvutati nii, et need ei väljendaks üksnes erinevate liikide eritatavat lämmastikukogust – tuginedes andmekogule, mille on avaldanud Comité d'orientation pour les pratiques agricoles respectueuses de l'environnement (Keskkonnaga arvestava põllumajanduspraktika koordineerimiskomitee; Corpen), mis on Ministère de l'Agriculture'i (põllumajandusministeerium) ja Ministère de l'Environnement'i (keskkonnaministeerium) järelevalve all olev asutus – vaid ka kõiki teisi mõjusid keskkonnale nagu aastas toodetavat heitveekogust ning müra- ja lõhnasaastet.

38 Komisjon toob esile, et kuigi Prantsuse valitsuse tõlgendus võib näida õigustatud, on see ühenduse õiguse hetkeseisus seotud *contra legem* tõlgendusega. Nimelt viitab väljend „üle 40 000 kodulinnukoha", mis on toodud direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punktis a, komisjoni hinnangul tootmisvõimsusele, mille puhul on võimalik korraga toota 40 000 kodulindu, mitte aga iga kodulinnuliigi tekitatavast saastest sõltuvale loakünnisele.

39 Kuigi on kindel, et direktiivis 96/61 ei ole mõistet „koht" määratletud, tuleb siiski märkida, et selle direktiivi I lisa sissejuhatuse punktis 2 on täpsustatud, et „allpool esitatud künnisväärtused on üldjuhul tootmisvõimsuse või toodangu väärtused." Direktiivi 96/61 eesmärk ei ole seega määrata kindlaks loakünnis arvestusliku loomühiku meetodi järgi, kuid see ei ole ka nimetatud direktiiviga välistatud.

40 Arvestades, et direktiivi 96/61 eesmärk on vältida ja kontrollida saastust, mis tuleneb teatavatest tegevusaladest, sealhulgas kodulindude intensiivkasvatusest, võib arvestusliku loomühiku meetodi kasutamine olla lubatud vaid juhul, kui selle puhul tagatakse nimetatud eesmärgi täielik järgmine. Seevastu ei tohi selle meetodi tagajärjel

jääda kõnealuse direktiiviga kehtestatud eeskirjade kohaldamisalast välja need käitised, mis sellesse oma kogu kohtade arvu poolest kuuluvad.

41 Käesoleval juhul ei ole Prantsuse valitsus ka tõendanud seost, mis tema väitel esineb Prantsuse õigusnormide sisu ja kõnealuste lindude poolt tegelikkuses eritatud lämmastiku arvessevõtmise vahel.

42 Nimelt piisab, kui tõdeda, et Ministère de l'Écologie, du Développement et de l'Aménagement durables' (keskkonna, säästva arengu ja arenduse ministeerium) 7. septembri 2007. aasta ringkirja klassifitseeritud käitiste (kasvatus, kodulinnud) poolt jäätmete uue liigituse kasutamise kohta (*Bulletin officiel*, 30.10.2007, *MEDAD* 2007/20, 15. akt, lk 1) lisades sisalduvad andmed tõendavad, et seos ühe vuti, nurmkana või tuvi ja tavalise kanapoja lämmastikuerituse vahel ei vasta dekreedis nr 2005-989 kehtestatud näitajatele. Selles dekreedis on sätestatud, et üks tavaline kanapoeg on võrdne kaheksa vutiga või nelja nurmkana või tuviga, samas kui eespool mainitud andmete põhjal on nähtav, et vuti või nurmkana eritiste lämmastikusisaldus on poole väiksem võrreldes tavalise kanapojaga, samas kui tuvi eritab viis korda rohkem lämmastikku. Samade andmete kohaselt on vuti, nurmkana ja tuvi eritiste fosfori-, vase- ja tsingisisaldus samuti suurem kui tavalise kanapoja eritises.

43 Selleks et õigustada kirjeldatud proportsionaalsuse puudumist, selgitas Prantsuse valitsus kohtuistungil, et arvesse võeti ka teisi keskkonna mõjutusviise, kuid ei esitanud siiski ühtegi teaduslikku tõendit nende olemuse ja osa tõendamiseks.

44 Neil asjaoludel, ja nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 54 märkis, näib, et dekreedi nr 2005-989 mõjul on direktiivis 96/61 ette nähtud eelneva loa menetlusest vabastatud intensiivkasvatuse käitised, milles on 40 001–240 000 vutti või 40 001–120 000

nurmkana või tuvi, samas kui need käitised võivad toota sellises koguses lämmastikku, fosforit, vaske või tsinki, mis ületab 40 000 tavalise kanapoja intensiivkasvatuseks mõeldud käitiste toodetavat kogust.

45 Kõike eeltoodut arvestades tuleb eelotsuse küsimuse teisele osale vastata, et direktiivi 96/61 I lisa alajaotise 6.6 punktiga a on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, mille kohaselt arvutatakse intensiivkasvatuse käitise loa künnised arvestusliku loomühiku süsteemi põhjal, mille puhul arvestatakse vastavalt liigile loomade arv ühe koha kohta, et võtta arvesse erinevate kodulindude poolt tegelikkuses eristatavat lämmastikukogust.

Kohtukulud

46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiivi 96/61/EÜ saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu**

29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003, I lisa alajaotise 6.6 punktis a sätestatud mõistet „kodulind” tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab vutte, nurmkanu ja tuvisid.

2. Direktiivi 96/61, muudetud määrusega nr 1882/2003 I lisa alajaotise 6.6 punktiga a on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, mille kohaselt arvutatakse intensiivkasvatuse käitise loa künnised arvestusliku loomühiku süsteemi põhjal, mille puhul arvestatakse vastavalt liigile loomade arv ühe koha kohta, et võtta arvesse erinevate kodulindude poolt tegelikkuses eristatavat lämmastikukogust.

Allkirjad